

Antonioni in Amsterdam

VISUEEL SPEKTAKEL

ROND LIEFDE EN LUST

■ TONEEL

Het is een mooie anekdote: bij de première van *L'Avventura* (1960) op het Filmfestival van Cannes barstte het publiek in boegeroep en gefluit uit, waarna de filmmaker Michelangelo Antonioni huilend de zaal verliet. Even later werd hij geëerd met de Juryprijs voor zijn bijdrage aan de

ontwikkeling van een nieuwe filmtaal. Ivo van Hove bewerkte Antonioni's scenario's van *L'Avventura*, *La Notte* en *L'Eclisse*, die kort na elkaar uitkwamen, tot één theatervoorstelling.

Na *Rocco en zijn broers* en *Kreten en Gefluister* is dit het derde toneelstuk op rij waarvoor de regisseur in zijn rijke filmarchief spitte. Hij nam voor het *Antonioni Project*, onderdeel van het Holland Festival, wel wat meer techniek over uit de filmwereld. Net als in enkele eerdere producties staan er camera's op het toneel. Het publiek volgt de acteurs - het bijna complete ensemble van Toneelgroep Amsterdam - in hun vluchtige ontmoetingen op de vloer, en op een groot scherm daarboven, vaak in close-ups.

Filmboek

Van Hove maakt gebruik van de zogenoemde chroma key-techniek. Terwijl de acteurs in een volledig ijsblauw gekleurde omgeving spelen, zien we hen op het filmboek tegen wisselende gefilmde achtergronden.

In het begin zijn dat Antonioni-achtige beelden, van stedelijke architectuur of de zee. Later wordt er vooral tegen de neutrale achterwand gespeeld, waardoor het toneelstuk meer aan studio-opnamen doet denken.

In rap tempo wordt geschakeld tussen scènes uit de drie films, waarin de hoofdpersonen vooral thematisch met elkaar verbonden zijn. In elk verhaal worstelt een stel met een complexe vorm van liefde en de lust en verlangens die daarbij horen. Terwijl Antonioni zijn personages vaak als dwalende zielen in een poëtische omgeving plaatst, houdt Van Hove zijn acteurs menselijker en extravert. Wel jammer dat hij weinig ruimte laat voor de subtiliteit die bij Anto-

nioni zo subliem overheerst. Terwijl Karina Smulders en Fedja van Huêt een oppervlakkig avontuur aangaan, krijgen Marieke Heebink en Hans Kesting als het echtpaar dat niet meer van elkaar houdt de meeste ruimte hun situatie uit te spelen. Vooral op het scherm zien en voelen we hun dramatiek.

Veelzeggend

Ook lukt het Halina Reijn en Jacob Derwig het publiek wat dieper te raken. Dat gebeurt vooral op momenten wanneer de techniek minder dominant is en zij zich afvragen of hun aantrekkingskracht iets met liefde te maken heeft. Halina Reijn weet haar antwoord op elke vraag - „Ik weet het niet” - in herhaling mooi en veelzeggend te laten zijn.

Uiteindelijk laat Van Hove alle personages samenkomen op een groots nachtelijk feest waarin de drie verhaallijnen versmelten in een algemene boodschap. Die van het onvermogen tot werkelijk contact in een kille moderne wereld. Fragmentarisch en met beperkte nuance gebracht levert dat in die grote nieuwe Rabo-zaal van de Stadsschouwburg wel een visueel spektakel op.

Maaïke Staffhorst

★★★★☆

■ **Marieke Heebink krijgt in haar rol de meeste ruimte voor emotie.**

FOTO:
JAN
VERS-
WEYVELD
TONEEL-
GROEP
AMSTERDAM